

IVXX

TEATAR PETAR PAVIČEVIĆ

PETAR

KOPIJA

ČAS

KO SA MA

3-9. 11. 2024.

2024.

БИЛТЕН 3

Сриједа, 5. 6. 2024.

ХРВАТСКО НАРОДНО КАЗАЛИШТЕ СПЛИТ
ЦРВЕНА ВОДА

По роману Јурице Павичића

Драматизација: Ивор Мартинић

Режија: Ивица Буљан

ОКРУГЛИ СТО

ЦРВЕНА ВОДА

Хрватско народно казалиште Сплит

Ансамбл Хрватског народног казалишта Сплит је друге такмичарске вечери извео представу „Црвена вода“ по истоименом роману Јурице Павичића. Драматизацију је урадио Ивор Мартинић, а представу редитељски потписује Ивица Буљан. Разговору о представи, уз модераторку Јелену Којовић Тепић, присуствовали Вицко Биланџић, управник, те чланови ансамбла: Нивес Иванковић, Никола Ивошевић, Ана Марија Веселчић и Горан Марковић.

Модераторка је, под утиском одгледаног садржаја на Великој сцени Народног позоришта Републике Српске прво питање поставила Нивес Иванковић, која у представи тумачи лик Весне, мајке нестале дјевојке, да ли је икада раније играла тежу улогу. „Не знам шта бих вам рекла. Мени је процес био јако једноставан зато што је била изврсна ауторска екипа. То су Ивица Буљан, с којим дуго сурађујем, Александар

Денић, опет врхунска свјетска звијезда, Јурица Павичић са изврсним романом, а пут до ове улоге ми је утабао и очистио Ивор Мартинић, наша списатељска звијезда. Сада је у Буенос Ајресу било седам дана извођења његових драма. Ивор Мартинић је роман од 350 страница свео на четрдесетак, али долазећи и с нама читајући књигу“, рекла је Иванковић. Притом је цитирала колегу Николу Ивошевића који је рекао да је глумачки позив негдје изван њих и да се може дефинисати као божански, али и изразила жаљење што је Аријана Чулина, која игра улогу Уршуле и коју бањолучка публика добро познаје, била спријечена да буде дио ансамбла синоћње представе. Чулину је на Великој сцени НПРС-а замијенила Бруна Бебић Тудор. „Захваљујући телевизији, људи ме више гледају као комичарку, али у театру имам потпуно другачији репертоар и драго ми је да је Бањалука угостила ову

представу 'Црвена вода', која је хит и у Хрватској. Вечерас ми је у првој сцени колега свом тежином столицом притиснуо ногу, нога ми је модра, али сам играла јуначки – за Бањалуку", додала је Нивес Иванковић.

Модераторка је затим подсјетила да је представа „Црвена вода“ скренула велику пажњу, те поставила питање дали су глумци текст представе добили прије почетка проба или је у току процеса рада рађена адаптација романа. На то питање одговорио је Горан Марковић, који у представи тумачи улогу Горког: „Десет дана смо само читали роман. Започели смо процес прије љета, а онда је дошла пауза и наставак проба је био тек на јесен. У том првом дијелу смо сједили у круг и читали, те један по један настављали тамо гдје је претходни стао. Био сам одушевљен кад сам видио тај текст, након што смо сви прочитали књигу бар два-три пута. Плашили смо се тог временског распона, али је Мартинић нашао врло мудра и забавна рјешења, тако да сам био јако миран што се тога тиче“.

Којовић Тепић је, уз подсјећање присутних на недавни ангажман редитеља Ивице Буљана у НПРС-у и специфичан редитељски приступ приликом рада на представи „Мали ратови и кабине Заре“, питала да ли је исти „рецепт“ поновљен и у Сплиту. „Он је још на пројекту, који смо радили раније, рекао: 'Нећете код мене видјети режију'. Ушао је лијепо, ненаметљиво, а заправо смо сви плесали како је он хтио, али је то направио тако да смо сви мислили да смо генијалци“, изјавио је Марковић.

Вицку Биланџићу, управнику ХНК Сплит, модераторка је поставила питање да ли је „пуцање у ногу“ позоришту када се направи представа која руши слику коју о овом граду имају сви који само долазе да га посјете. Његов одговор је био: „Увијек морамо знати коме се обраћамо. Ако хоћемо да се озбиљно бавимо сами собом, ако хоћемо имати озбиљно казалиште у продукцијском смислу, ово је представа коју сваки управник може само сањати. Она се бави нама, једном обитељи, једном трагедијом, животом који је нестао и за собом вуче остале животе. Рекао бих да је то једна изузетно обитељска драма, стављена у једно мало мјесто, које може бити било које мање мјесто и у једно вријеме које је дуго и специфично за цијелу нашу регију. Било нам је интересантно гледати како ће публика реагирати и на Стеријиним позорју и овдје код вас и драго нам је видјети да су сви то препознали. Она није универзално сплитска, ради се

о једној драми, пунокрвној, дугој, која се не боји свог трајања и која држи публику заинтересираним од почетка до краја. Она има својих четири-пет мјеста на којима се публика насмије и то је таман колико је довољно“. Додао је да мисли да је ансамбл ХНК Сплит доказао да може играти све и да се може појавити на било којој сцени, те да је изузетно поносан на њега.

Модераторка је затим нагласила да је занимљив избор аутора музике Саше Антића и Луке Барбића из групе ТБФ, а сценографију Александар Денић, представник Србије на Венецијанском бијеналу, као и да је сценографија много одиграла у представи. „Хтјели смо да Ивица Буљан продукцијски има све што жели и што му ми можемо пружити. Такав приступ нам се исплатио. Денић је више него добро дошао у наш град, а са ТБФ-ом често сурађујемо, логичан су избор јер представљају Сплит“, рекао је Биланџић.

О свом искуству играња мртве жене говорила је Ана Марија Веселчић: „Морам рећи да кроз сву припрему, коју смо имали, нисам примијетила да је мој задатак мање битан од остатка ансамбла, Ивица се за то побринуо, а истовремено ме оставио да се сама побринем за своју улогу. Могу вам рећи да је лијепо кад на сцени 'покупите сав пута' кад вас траже на сцени двадесет и нешто година, односно дуже од једног сата на сцени, колико траје до мог поновног појављивања и то, код сплитске публике конкретно, изазива тај застој и чује се тишина и то је јако дивно. Док смо радили на представи, Буљан је имао јако занимљиве вјежбе, које нисам имала прилике раније радити. Тек послје премијере сам схватила да немам пуно сценског времена на позорници, али осјећам се великим дијелом ове представе, конкретно, са обитељи са којом играм“.

Модераторка је примијетила да се Нивес Иванковић у току представе пресвуче осамнаест пута, те да је тиме врло интелигентно ријешен проток времена, а да се заједно са костимима мијења и држање тијела. „То је једно огромно раздобље, гдје се човјек мијења психички и физички. Са Ивицом и Ивором сам се договорила на који начин желим да се тај изглед развија. Морам рећи да су за велики дио улоге Весне заслужне четири жене: моја фризерка Зденка, Иванка, шминкерлица

Долорес и гардеробијерка Адела. То изгледа као мијењање гуме у Формули 1. То је јако физички захтјевно. Својим цурама сам посветила једну од награда, јер да није њих – Весне не би било. То су ти људи из сјене, наша техника, која је изврсна. Морам захвалити бањалучкој техници. Ја иначе увијек морам доћи прије, видјети сцену. Већ сам јутрос била и рекли су ми да такав диван дочек и такву дивну технику, какву ви имате, нису видјели. Цуре су рекле да им нису дали да понесу ни вјешалицу. Толико су професионални у вашем театру, тако да захваљујемо Дијани и свим вашим дјелатницима на професионалности и гостопримству“, рекла је Нивес Иванковић. На питање модераторке шта је Веснина трагична кривица, Иванковићева је истакла: „Ана Марија и ја смо се договориле да будемо огледало једна другој. Она је Ђаволчић, али је, као и мајка, јака по хабитусу. Веснина кривица је у томе што је уништила своје дијете, у тој љубави, у том лудилу, у немогућем бијегу од те боли, она је заробила и зауставила живот свога сина, али и супругов и свој“.

Посљедње питање односило се на репертоарску политику ХНК Сплит. „Ми смо регионално присутни већ неколико година, као и на нивоу Хрватске. Имали смо једну фазу гдје смо били самодопадни и вртјели се у кругу Сплита, а онда смо почели ићи на фестивале и дошли до награда хрватског глумишта. Сад смо већ присутни на свим битнијим регионалним фестивалима за шта је заслужан Иван Плазибат, директор Дrame, који је сада један од веома тражених младих редатеља. Ми смо казалиште једнога малог града и наша судбина је да морамо задовољити доста широк дијапазон разних представа. Мислим да ниједан директор не би смио инсистирати само на свом укусу, мора задовољити широку публику. То значи да морате имати и класичне и модерне представе, балете, а кад је у питању опера, морате имати и мјузикле и опере и велике опере“, одговорио је Вицко Биланџић

Домаћин
вечери:

ИНТЕРВЈУ

У ГЛУМИ ЈЕ НАЈБИТНИЈЕ ТРАЈАЊЕ

Нивес Иванковић, члан ансамбла Хрватског народног казалишта Сплит у представи „Црвена вода“ тумачи улогу Весне, мајке која након нестанка кћерке проживљава пакао који цијелу породицу доводи до ивице опстанка. Са овом харизматичном глумицом разговарали смо прије почетка друге такмичарске вечери XXVI Театар феста „Петар Кочић“

У представи играте улогу мајке која готово три деценије тешко бремене. Да ли сте инспирацију за лик можда имали у некоме кога познајете?

Ово је један велики дијапазон емоција јер се у нашем народу каже да је „најбоље да иде по реду“. Инспирација из које сам црпјела тај осјећај је моја мајка која има троје дјеце и која нас је, заједно с татом, извела на пут, али њена брига, њена љубав, њена бол када види да сам ја нерасположена и да је у мом оку нека туга су били пресудни, тако да могу рећи да сам инспирацију црпјела из односа са својом мамом. Доста сам истраживала јер иначе приступам улогама на исти начин на који то чине истраживачки новинари. Прије него што било шта почнем радити, занима ме оно што нисам имала у досадашњем искуству и како су други људи реагирани. Наравно, све то ставите, у коначници, ставите у један оклоп, а тај оклоп, односно један глумачки хабитус, који са занатском, искуственом вјештином уобличите у улогу.

Улога мајке Весне је јаки емотивни удар и за гледатеље, барем је то тако било и у Сплиту и у Новом Саду и на свим гостовањима, зато што сам је одиграла онако како сам је и замислила. Мајка је саздана од емоција, поготово према свом дјетету, а та трагедија која се догађала није била једина. Оквирни контекст је да се у то вријеме распала и Југославија, вријеме осамдесетих година. То је било на тој макроразини, а на микроразини те далматинске обитељи, која је живјела сретно и неоптерећено и једноставно су били сретни у сваком сегменту, јесте почетак тог њиховог микромрака. Павичић, на неки начин, успоређује све ломове, и на ширем и на особном контексту. Улога је била захтјевна, а рад с Буљаном фантастичан. „Црвена вода“ је као представа изазвала јако позитивне реакције, ту је још и подмлађени ансамбл, то је сада снага ХНК.

Оулози бих још рекла да је то један ватромет емоција, једно лудило. Родитељи својој дјечи желе све најбоље, али је питање што чине, јер ћете видјети што сам ја учинила са судбином свог сина, заслијепљена болом, очајем, немоћи због нестанка кћерке. На неки начин сам своје друго дијете увукла у свој вртлог, у свој зачарани и затворени круг и нисам му дала да иде напријед како је он хтио и надам се да ће публика у Бањалуци осјетити оно што смо радили као једну од најважнијих премијера сплитског ХНК.

Које механизме сте користили приликом изградње лика?

Кад сам читала роман, који је написан кроз лик мога сина Мате, који путује по свијету тражећи своју сестру, питала сам каква ће то бити драматизација, јер је ипак у питању роман од 350 страна. Али ми имамо једног генијалца – Ивора Мартинића – који је један махер, дечко који је сада већ свјетска звијезда. Ивор је пуно заслужан за тај филигрански вез представе, ту потку представе.

Умјетност увијек говори о ономе што је нетко проживио, а овдје је у питању једна универзална бол, једна немоћ, туга, заслијепљеност и тежина која никада не престаје. Много сам читала и о родитељима који никада не пронађу своју дјецу, а Весна је на крају нашла свој смирај.

Да ли је мајка свјесна свих друштвених промјена током 27 година своје агоније и како се то одражава на њу?

Поменула сам контекст распада бивше државе, али је то све прошло поред мајке. Она је свега свјесна, јасне су околности, али јој је периферно. Њена бол је толико велика да шири контекст појачава њен бол, али лудило микросвијета из којег се она не може ишчупати је много јаче.

Да ли Вам је редитељски приступ Ивице Буљана, кроз године сарадње, отворио неке нове видике?

Нас двоје се јако дуго познајемо, скоро тридесет година. Заједно смо стасавали, сазријевали, радили. Ја сам сада у глумачкој зрелости, у напону, а тако и он у свом редатељском. Тако да смо се нас двоје састали, као најбољи пријатељи који се нађу у право вријеме, па се све поклопи. С Буљаном је увијек нешто ново и занимљиво. Он има један нови приступ, сада ради на принципу психоанализе и зато постоје те неке нијансе у свим улогама. То је и за мене било нешто ново у посљедње двије представе које сам радила с њим. Након што су ми уручили награду жирија „Слободне Далмације“ за улогу Весне рекла сам: „Имамо Ивицу Буљана, Ивора Мартинића и Јурицу Павичића који су свјетски, а наши“. То је, опет, Ивичино умијеће да направи одличан ауторски тим, у којем је и Александар Денић, који је сарађивао и са Кустурицом.

С којим редитељима сте још сарађивали, а да је та сарадња остала у лијепој успомени?

Што се тиче театра, прошла сам плејаду тих старијих редатеља, на примјер Паоло Мађели, с којим сам сад радила Лизистрату, прекрасну и награђивану представу, Ивица Буљан, Франсоа Пезанти, познати француски редатељ. Та старија генерација има више искуства и са њима је лакше радити јер и ја имам више искуства.

Сада долазе нове генерације, има занимљивих младих људи. Југ Ђорђевић је јако занимљив, његов приступ и поглед су занимљиви. Он је интелигентан момак који осваја, и већ је освојио, просторе својим талентом и радом.

Из које улоге сте научили највише о себи?

Свака улога освјештава један дио мене и свако искуство, добро или лоше, вас нечему научи. Глумци имају ладице односно димензије и када човјек поступа искуствено, а глумци су обично страствени и иду до краја, из те неке димензије откривају још једну коцкицу о себи.

Постоји ли нешто у позоришту уопште за шта сматрате да би могло боље функционисати?

Наравно да би. Јарадиму једној националној кући, то је један мастодонт наслијеђен из времена социјализма. Међутим, сада, када су дошла нова времена, размишљам да тај начин није толико лош. Сви су хтјели бити Никола Тесла и сви су се опет вратили на један начин који је најбољи, оптималан за умјетнике. Сада је 21. стољеће, то је пребрзо вријеме. Увијек успоређујем једну ствар. Како је било за вријеме Грчке? Гласник је четрдесет дана на коњу носио једну вијест. Ако је била добра преживио је, а ако је била лоша, завршио је. Ја имам 57 година и 57 година посматрамо само оно гласбено што смо прошли, ЛП плоче, казете, це-де, па је дошао стик, па паметни телефон. Сад замислите који су то шокови које смо прошли у животу. Сад нам долази једно вријеме које је каотично, површно само по себи, а уз све то пребрзо. Та брзина живота јако утјече на театар, на начин и модифицирање како се сада поставити према свему у животу, према цијелој проблематици. Прије сте за једну представу имали времена два, два и по мјесеца, сада имате норму, а норму се могу постављати у творници, када нешто производите. Умјетност је метафизика, умјетност је нешто гдје човјек мора проћи неки процес, унутарњи и вањски, а сада сте због профитабилних и продуцентских оквира закинути. А, генерално, увијек имате испред себе публику која хоће есенцију театра, а то је душа и то је она истинска емоција до које код умјетника морате доћи. Мислим да су ово јако тешка времена за позориште, зато што је сада позориште тржишно оријентисано, што није добро, а сада говорим о националним кућама, великим театрима гдје долазите у несразмјер припреме, времена које имате,

брзине и онога што ви морате дати. Ту нема директног кривца, то је, једноставно, контекст и вријеме у којем се налазимо и који, на неки начин, закидају умјетника. Мислим да је глумац једино занимање које не воли не радити и онда глумац пристаје на све увјете јер мора „пребацити рампу“, али мислим да се тако оштећују умјетници, односно да се троше и да људи који воде те куће морају наћи неки оптималан модус да би сачували људе и, у коначници, да би представа била на разини. Сада је то на млађим генерацијама, они су еволуирали, они су можда бржи, али мислим да би и њима требало оптимално вријеме. Ово 21. стољеће нас гази на свим подручјима, па ни театар није лишен тога.

Шта је глумцу најважније и шта је оно без чега не може?

Глумцу је најважнији партнер, ако хоћете произвести праву емоцију. Глумац може солирати, може бити изврстан, али глума је колективни чин. Соло можете одиграти дионицу и сви ће за вас рећи да сте перфектни, али мени, као глумици, највише фали и што ми треба је партнер. У вечерашњој представи ћете видјети ту врсту игре и узајамног давања. Највеће што глумцу можете даровати је партнер, партнер који гледа и слуша и када имате таквог партнера, то је добитна комбинација. То ја највише волим и то ми највише треба.

Може ли се позориште огријешити о глумца?

Може, али је можда бољи примјер гдје се људи могу огријешити. Кроз 33 године бављења овим позивом имала сам тешких тренутака, доста трновитих. У Сарајеву сам завршила Академију сценских умјетности. Значи, дођете, људи вас не знају, морате се доказивати, морате показати да знате. Колико год био тежак мој пут, ја бих га поновно вратила. У театрима, као у свим фирмама, постоји неко ко је мање талентиран и тим се људима ради медвјеђа услуга. Ако ниси талентиран, ако ниси природно изабран, ако те неко форсира и фаворизира, а немаш довољно материјала у себи, то је тешко и за ту особу, која никада неће направити ништа, без обзира колико јој, као глумцу, давали могућности. С друге стране, имате ситуацију када су ту изузетно талентирани људи, који немају никога иза себе, али имају Онога горе, који је режисер свега. Ти људи поштено раде свој посао и огрјешење је кад им узмете десет година живота, фаворизирајући некога другог, а у тих десет година је, на примјер, та жена

могла играти Јулију, што више никада неће моћи, али ће компензирати негдје другдје. Опет кажем, умјетност је оно што мора допријети до људи, нешто исфорсирати. Требало би да људи у позоришту буду искрени према себи и према младим људима. Младе глумце треба развијати, треба им проналазити пут, треба имати визију како једног младог глумца провести и довести до правог пута. За то у 21. стољећу нема времена. С друге стране, на та мјеста у дирекцијама театара нам често долазе и људи који нису умјетнички оријентирани. Желим дати и младим бањалучким глумцима један савјет: најбитније у глуми је трајање. Треба да не одустају. Ако их неко не види годину или двије, ако је то њихов сан и ако су толико заљубљени у то, увијек ће бити резултата.

Да ли данас публика доживљава позориште на другачији начин?

Мислим да не. Наше куће креирају ствари. Постоји публика, ако бих банализирала, који гледају једну врсту театра, навикли су на ту, али тако је у свим сферама. Неко чита приручнике о успјеху у животу, неко чита бестселере, неко стручну литературу. О укусима не можемо расправљати, али ми као струка у националним кућама имамо задатак, односно послање да образујемо публику. Значи, не смију то бити само представе ревијалног карактера, мада и таквих треба, не треба потцјењивати ниједан жанр. Публика увијек препозна шта је добро, без обзира на то који је жанр у питању. Као глумац, ви и те како осјетите када публика прихвати и када се увуче у цијелу причу. Примјер је „Црвена вода“ коју су 17-годишњаци гледали као у кину, муха се није чула, а очекивали смо да неће имати стрпљења за то. Значи, нема препреке. Када ви понудите нешто што је искрено, што сви препознају.

КРИТИКА

ЦРВЕНА ВОДА

Велику, моћну представу, драмску адаптацију романа Јурице Павичића „Црвена вода“ изњедрио је сплитски ХНК у режији Ивице Буљана.

Код нас и у свијету вишеструко награђивани трилер, пренесен у казалишни медиј, у драматизацији Ивора Мартинића спретно и промишљено тече у времену од готово тридесет година, од краја осамдесетих до данашњих дана.

Јурица Павичић, мајстор угођаја, с одличним осјећајем за амбијент, детаље и карактере из нашег окружења, не затрпава своје кримиће мртвацима – код њега нема свако мало: „инспекторе, пронашли смо још једно тијело“. Најчешће је један случај довољан, а он ће принципом домино ефекта пореметити, урушити или барем битно измијенити многе егзистенције.

Тамне, сиве боје

Ако би бојом требало осликати представу „Црвена вода“ – та боја није црвена. Тамносиве је нијансе, као натуштено небо из којег ни да провали невера ни да засја сунце.

Под тим тешким небом живи једна обитељ чија је кћер нестала. Потраге, ни службене ни неслужбене, не дају резултата. Тече година, двије, пет, петнаест... Мисто у околици Сплита захваћају крупне, повијесне промјене. Долази и пролази рат који је убрао своју крваву жетву, структуре моћи мијењају се на гротескан начин, пропадају творнице, распродају се за велик новац до јучер готово безвриједне парцеле уз море које ће се „пренамијенити“.

Ивица Буљан и Ивор Мартинић све то на сцени биљеже, али ипак, у први план стављају пред гледатеља трагедију једне обитељи, занима их како ти људи преживљавају дан по дан, како реагирају и како помало старе.

Особне драме толико су мучне да истискују и остављају по страни остала збивања. У једној кухињи и дневном боравку како би рекао Балашевић, „стаде све, само живот прође“.

Ликови немају могућности чак ни ожалити кћер и сестру. Дјевојке и даље нема, важније, крупније околности зауставиле су потрагу, а случај је још само на папиру „отворен“.

Велика позорност посвећена је управо ликовима фамилије Вела, њиховом проживљавању и преживљавању зла које их је задесило. Тежак је то и одговоран задатак за глумце јер се у међувремену морају и физички трансформирати, остарјети или одрасти.

Осјећај мучнине

Нетко ће реагирати урушавањем у себе као Јаков (Никола Ивошевић), нетко се дати на сумануту, бесплодну акцију као Мате, брат нестале (Стипе Радоја) док је Нивес Иванковић као мајка, Весна, донијела на сцену запањујући спектар разарајућих емоција. Страх, бијес, неприхваћање, молитва и клетве измјењују се код ње с привидно мирнијим периодима, док испод површине мира нема ни у једном трену. Неколико сцена толико су моћне да изазивају мучнину. Нивес Иванковић, у манири грчке трагедије, очај усмјерава на себе, на властито лице и тјело. Ниједи плач Николе Ивошевића буја и траје дуго, а распрсне се тек у трену када напушта сцену. Загрљај између мајке и сина наликује борби, хрвању и утопљеничком хватању за сламку.

Ово троје глумаца изнијели су најснажније сцене, које се не виде често у казалишту, а уједно осликавају расап односа који настаје у не исувише чврстим заједницама које задеси несрећа: ти се односи помало кидају, попут истрошеног конца.

И остали дио великог ансамбла о петанест глумаца међу којима су Ана Марија Веселчић, Горан Марковић, Донат Зеко, Аријана Чулина, Ненад Срделић, Стипе Јеласка, Мијо Јуришић, Марјан Нејашмић Банић, Андреа Младинић, Катарина Ромац и Лука Черјан показао се на разини задатка.

Представа од готово два и пол сата – без паузе – нема падова ни слабих мјеста. И мање улоге детаљно су осмишљене и проживљене. Инспектори, милиција (касније полиција), мјештани, сусједи, мутни ликови који су испливали у ратном метежу и остали, уплетени

О АУТОРУ

ИВИЦА БУЉАН

су у читаву причу око нестанка и неки ће проћи одлично, а неки страдати, али као што је и уобичајено, сватко ће прво погледати себе. Онај тројац у дневном боравку са застарјелим, големим социјалистичким регалом остат ће сам.

Дискретна симболика

Монументални регал, каквог се могло наћи у свакој другој кући осамдесетих година, те обична, серијска кухиња, само је дио одличне сценографије Александра Денића. Ротирајућа сцена утолико је ефектнија што се сваки њен дио излаже гледатељима из разних кутова, и представља улицу, кафић, мртвачницу и друге просторе. Посебно су интересантни велики панои који су ваљда у Мисту остали заборављени, и пуни су дискретне симболике: од рекламе за одвратан прашкасти напиток на коме су, могуће брат и сестра, до јасно истакнуте ријечи “дрога” на панону Дроге Порторож. Костими Ане Савић Геџан подсјетили су нас на нелијепу моду и фризуру из осамдесетих и деведесетих.

Језик у представи је врло шаролик, готово „шпорак“. Чују се ту различити дијалекти, варијанте далматинског које каткад прелазе у књижевни стандард. У правилу такво шаренило смета изведби, али овдје није особито важно. Може се опазити да књижевније говоре службене особе или они који им се обраћају. Све карте бачене су на карактеризацију ликова и стварање угођаја који је злослутно подцртан глазом Саше Антића и Луке Барбића. Представа је снажна, тешка, пунокрвна и бољи увод у драмску сезону тешко је и замислити.

Јасмина Парић
(slobodnadalmacija.hr)

Рођен је 1965. у Сињу. Дипломирао је француски језик и компаративну књижевност на Свеучилишту у Загребу. Радио је као позоришни критичар, а режира од 1995. када је у Љубљани инсценирао „Име на врху језика“ Паскала Кињара (Pascal Quignard).

Постављао је драме Марине Цветајеве, Пјера Паола Пазолинија (Pier Paolo Pasolini), Хајнера Милера (Heiner Müller), Жана Женеа (Jean Genet), Роберта Валзера (Robert Walser), Елфриде Јелинек (Elfriede Jelinek), Мирослава Крлеже, Ервеа Гибера (Hervé Guibert), Ање Хилинг (Anja Hilling); адаптације романа Данила Киша, Ф. М. Достојевског, Роберта Болања (Roberto Bolaño), Јенса Бјернебоеа (Jens Bjørneboe), Харукија Муракамија, Карла Увеа Кнауслора (Karl Ove Knausgård), те савремених домаћих аутора Филипа Шоваговића, Иване Сајко, Зденка Месарића, Дубравке Угрешић, Дамира Каракаша, Оље Савичевић Иванчевић, Горана Војновића, Владимира Табашевића, Тене Штивичић.

Режирао је у Словенији, САД-у, Њемачкој, Француској, Норвешкој, Италији, Мађарској, Литванији, Португалији, Белгији, Русији, Обали Слоноваче, Албанији, Босни и Херцеговини, Црној Гори и Србији.

Полазник је Експерименталне позоришне академије (Académie Expérimentale des Théâtres) у Паризу. Предавао је на позоришним академијама у Сент Етјену (Saint-Étienne) и Рену (Rennes).

Директор Дrame Хрватског народног казалишта у Сплиту био је од 1998. до 2001, а од 2014. до 2022. године био је директор Дrame Хрватског народног казалишта у Загребу.

Саоснивач је Мини театра у Љубљани и Фестивала свјетскога казалишта. Добитник је више Борштникових награда, Стеријине награде, Награде „Дубравко Дујшин“, Награде „Бранко Гавела“ (Branko Gavella), Награде „Петар Бречић“, Награде „Тито Строџи“ (Tito Strozzi), Марулићеве награде, медаље града Хаване, те највишег признања Републике Словеније на подручју умјетности, Награде Прешерновог фонда (Prešernov sklad).

Његову представу „Балкон“, Резиденцтеатра (Residenztheater) у Минхену, Њујорк тајмс (The New York Times) прогласио је 2018. најбољом камерном представом у Европи.

Носилац је Одликовања витеза реда умјетности и књижевности Владе Француске републике.

О АУТОРУ

Јурица Павичић је хрватски романописац, сценариста, писац кратких прича и новинар. Литерарни углед стекао је својим кратким причама, те трилерима и криминалистичким романима у којима мијеша социјалну анализу с мрачном визијом људске природе и комплексним моралним ситуацијама. Добитник је више књижевних награда. Његов роман „Црвена вода“ (објављен 2017) добио је након превода на француски 2021. награде *Le Points* и *Grand Prix de la litterature policiere* за најбољи европски криминалистички роман.

Јурица Павичић рођен је 1965. у Сплиту, гдје је и данас живи. У Сплиту је завршио основну и средњу школу. Дипломирао историју и компаративну књижевност на Филозофском факултету Свеучилишта у Загребу. Током студија почиње да пише филмску критику у студентском часопису „Кинотека“. Крајем 1989. добија понуду да постане прво књижевни, а потом и филмски критичар „Слободне Далмације“ и тада се враћа у Сплит.

Од 1990. ради као филмски критичар и колумниста различитих новина (Слободна Далмација, Вијенац, Зарез, Недјељна Далмација). Године 1992. награђен националном наградом за филмску критику „Владимир Вуковић“. Од 1994. пише у различитим новинама седмичну колумну „Вијести из Лилипута“ у којој сецира друштво, политику и културу Хрватске. За текстове из те серије 1996. добија награду националног новинарског друштва „Марија Јурић Загорка“, 2002. награду за допринос новинарству „Веселко Тенжера“, а 2007. награду „Миљенко Смоје“ коју додјељује „Слободна Далмација“. Године 2000. Павичић прелази у „Јутарњи лист“ гдје колумна „Вијести из Лилипута“ и данас излази.

Новинске текстове сабрао је у више свезака: Вијести из Лилипута (2001), *Split by Night* (2003), Нове вијести из Лилипута (2011). У збирци есеја „Књига о југу“ (2020) сабрао је есеје и новинске текстове о Далмацији и Медитерану.

У књижевности се јавља 1997. социјалним трилером „Овцеодгипса“ у којем проблематизује тематику ратног злочина у амбијенту ратног Сплита 1992. године. Поменути роман је наредне године номинован за националну прозну награду „Ксавер Шандор Ђалски“. Ријеч је о првом роману у Хрватској који се додирнуо политички осјетљиве теме ратних злочина које су починили Хрвати. Роман је имао знатан публицитет и изазвао политички скандал. По роману је снимљен филм „Свједоци“ (2004, режија Винко Брешан) који је играо у службеној конкуренцији фестивала у Берлину и добио екуменску награду. За сценарио тог филма Павичић је на фестивалу у Пули добио награду за сценарио.

Године 2000. објављује други роман „Недјељни пријатељ“, кримић који тематизује социјалне противрјечности Хрватске деведесетих. Године 2000. у Хрватском народном казалишту у Сплиту праизведена му је драма „Тровачица“ које је претходне године освојила националну награду за драму „Држић“. Исте године објавио је и монографију о хрватској постмодернистичкој фантастици. Трећи роман „Минута 88“ објављен је 2002, а ријеч је о роману чија је радња смјештена у свијет фудбала и навијачке супкултуре. Роман је ушао у ужи круг за награду „Јутарњег листа“ за најбољу прозну књигу године. Четврти роман „Кућа њене мајке“ објављује 2005. у издању „Јутарњег листа“. Ријеч је о породичној мелодрами у којој се тематизује положај Католичке цркве у Хрватској.

Пети роман, „Црвенкапица“, објављен је у септембру 2006. Роман је слободна парафраза бајке браће Грим, а бави се дјевојком из патријархалне далматинске средине која путује у Загреб тетке, еманципованој, старој професорки и бившој логорашици. Кроз два женска лика аутор пропитује позицију жене у Хрватској кроз двије генерације.

Од половине двијехиљадитих почиње се интензивније бавити новелистиком. Објављује двије збирке прича – „Патрола на цести“ и „Брод у дворишту“. Приче из тих збирки преведене су и објављене на италијанском, њемачком и француском језику. По причи „Патрола на цести“ из истоимене збирке снимљена је и петодијелна ТВ серија у режији Звонимира Јурића. Серија је добила више фестивалских награда (Пула, Бијариц).

Наредни роман, „Жена с другог ката“ објављен је 2015. Ријеч је о трилеру о снахи која притјерана у шкрипац отрује властиту свекрву. Кроз ту причу Павичић тематизује јужњачку патријархалну породицу.

Године 2017, Павичић је објавио роман „Црвена вода“, криминалистичку мистерију која се провлачи кроз тридесет година далматинске историје од 1989. до краја 2010-их. Роман је добио двије најважније хрватске награде за прозу: награду „Ђалски“ Хрватског друштва књижевника и награду „Фриц“. Роман је преведен на француски, њемачки, италијански, македонски, украјински, латвијски, словачки, а у припреми су преводи на енглески, словеначки и пољски.

Године 2020, Павичић објављује роман „Прометејев син“ у којем прати даљу судбину главног јунака „Црвене воде“, инспектора Горког Шаина. Филм тематизује механизме бизниса с некретнинама на медитеранском простору, те супротстављене успомене на прошлост које дијеле хрватско друштво.

Године 2022. објављује криминалистички роман „Mater Dolorosa“. Роман прати случај силовања и убиства у Сплиту, кроз тачку гледишта полицијског инспектора, те чланова породице који сумњају да је њихов ближни починилац. Роман је преведен на француски и њемачки језик и номинован за двије важне хрватске награде за прозу: награду Т-Портала и награду „Ђалски“.

ПОДРЖАВАЈУ НАС:

Влада Републике Српске
Министарство просвјете и културе

Република Србија
Министарство културе и информисања

ГРАД БАЊА ЛУКА
CITY OF BANJA LUKA

ТАКМИЧАРСКИ ПРОГРАМ ТЕАТАР ФЕСТА ПЕТАР КОЧИЋ 2024.

(од 3. до 9. 6. 2024)

Уторак, 4. 6. 2024.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ СОМБОР

ЉУДИ ОД ВОСКА

Аутор: Мате Матишић

Режија: Иван Вања Алач

Сриједа, 5. 6. 2024.

ХРВАТСКО НАРОДНО КАЗАЛИШТЕ СПЛИТ

ЦРВЕНА ВОДА

По роману Јурице Павичића

Драматизација: Ивор Мартинић

Режија: Ивица Буљан

Четвртак, 6. 6. 2024.

ПОЗОРИШТЕ „БОРА СТАНКОВИЋ“ ВРАЊЕ

НИШТА НЕЋЕМО ЗАБОРАВИТИ

По мотивима романа „Кањец филма“ и

„Иста прича“ Вере Ценић

Драматизација: Тијана Грумић

Режија: Југ Ћорђевић

Петак, 7. 6. 2024.

БОСАНСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ ЗЕНИЦА

ДРАМА О МИРЈАНИ И ОВИМА ОКО ЊЕ

Аутор: Ивор Мартинић

Режија: Нермин Хамзагић

Субота, 8. 6. 2024.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ

ОЧЕВИ И ОЦИ

По роману Слободана Селенића

Драматизација: Ката Ћармати

Режија: Вељко Мићуновић

Издавач: Народно позориште Републике Српске

Уредник билтена: Наташа Кецман

Модератор округлог стола: Јелена Којовић Тепић

Модератор пратећег програма: Александар Матрак

Дизајн: Даниела Ђукић

Фотографија: Дејан Ракита

Организатор: Милан Лепер
